

LA/Outi Lehmus

14.10.1988

Till arbetspensionsanstalterna

GRUPPLIVFÖRSÄKRING FÖR LANTBRUKSFÖRETAGARE

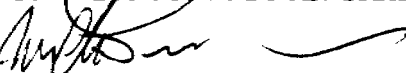
Regeringen har avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare (RP 178/88).

I propositionen föreslås att stadganden om grupplivförsäkringsskydd för lantbruksföretagare tas in i LFÖPL. Den lagstadgade grupplivförsäkringen skall gälla sådana gårdsbrukssidkare, fiskare, renägare och medlemmar i familjeföretag som har tecknat den obligatoriska försäkringen för minimipensionsskydd om vilket stadgas i LFÖPL.

Inom grupplivförsäkringen blir förmånstagarna och förmånerna desamma som i den kollektivavtalsbaserade grupplivförsäkringen för arbetstagare. Kostnaderna för försäkringen täcks med de försäkrades försäkringspremier och en statsandel. För skötseln av den ansvarar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Lagen avses träda i kraft 1.1.1989. Enligt förslaget föreligger inte rätt till försäkringsbeloppet om lantbruksföretagaren har dött eller om hans grundförsäkring enligt LFÖPL har upphört innan lagen träder i kraft.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Antti Suominen

Pentti Koivistoinen

BILAGA

Regeringens proposition 178/88

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det i lagen om pension för lantbruksföretagare tas in ett stadgande om grupplivförsäkringsskydd för lantbruksföretagare. Det är meningen att den lagstadgade grupplivförsäkringen skall gälla de gårdsbruksidkare, fiskare, renägare och medlemmar i familjeföretag, som har tecknat den obligatoriska försäkringen för minimipensionsskydd om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare. Ordnanget av grupplivförsäkringen utgjorde en del av lantbruksin-
komststoppörelsen 1988.

Inom lantbruksföretagarnas grupplivförsäkring blir kretsen av förmånstagare och

förmånerna densamma som enligt den kollektivavtalsbaserade grupplivförsäkringen för arbetstagare. Kostnaderna för försäkringen täcks med de försäkrades försäkringspremier och en statsandel. För skötseln av den ansvarar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1988. Enligt förslaget föreligger rätt till försäkringsbeloppet inte om lantbruksföretagaren har dött eller om hans grundförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare har upphört innan lagen träder i kraft.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1989.

MOTIVERING

1. Nuläget

Personer som står i arbetsförhållande till en privat arbetsgivare har omfattats av ett grupplivförsäkringsskydd sedan början av 1977. Ordnanget av grupplivförsäkringsskyddet grundar sig på det avtal om sociala och vissa andra arrangemang som de centrala arbetsmarknadsorganisationerna år 1976 ingick i samband med den inkomstpolitiska helhetsuppgörelsen. På grundvalen av detta avtal togs i kollektivavtalen för olika branscher in en bestämmelse om att arbetsgivaren är skyldig att på egen bekostnad ordna ett grupplivförsäkringsskydd för sina arbetstagare.

En privat arbetsgivare ordnar grupplivförsäkringsskyddet antingen genom att själv bestå det eller genom att ta en grupplivförsäk-

ring i ett privat försäkringsbolag. Liv- och olycksfallsförsäkringsbolagen i vårt land, vilka gemensamt är ansvariga för grupplivförsäkringen, har för detta ändamål grundat Arbetstagarnas grupplivförsäkringspool.

Inom den offentliga sektorn avtalades med verkan från den 1 januari 1977 i arbets- och tjänstekollektivavtalen om att en förmån som motsvarar grupplivförsäkringsskyddet, dvs. ett ekonomiskt stöd, ordnas för dem som är i statens, kommunernas och kyrkans tjänst. Det ekonomiska stödet efter dem som varit i statens tjänst beviljas och utbetalas av statskontoret. Om detta stadgas i förordningen om beviljande och utbetalning av ekonomiskt stöd efter avliden person som varit anställd hos staten (1044/76).

Det ekonomiska stödet för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare kan kommunerna ordna hos kommunala pensionsanstalten som ett tilläggs-pensionsskydd enligt 3 § 3 mom. lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64) eller genom att ta en grupplivförsäkring i ett privat försäkringsbolag eller genom att själva bekosta skyddet. I den kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga ingår bestämmelser som motsvarar villkoren för grupplivförsäkringen inom den privata sektorn.

Det ekonomiska stödet efter tjänsteinnehavare och arbetstagare i kyrkans och församlingarnas tjänst kan församlingarna ordna antingen genom att ta en grupplivförsäkring i ett privat försäkringsbolag eller genom att själva bekosta det.

Grupplivförsäkringsskyddet eller motsvarande ekonomiska stöd omfattade 1987 sammanlagt 1 860 000 personer. Av dessa hade försäkringsskyddet för största delen eller 76 % ordnats via Arbetstagarnas grupplivförsäkringspool. Resten fördelades jämnt mellan statskontoret och den kommunala pensionsanstalten. Det grupplivförsäkringsskydd som ges på arbetsgivarens egen risk utgör en mycket liten andel av hela antalet.

En arbetstagare omfattas av grupplivförsäkringsskyddet så länge arbetsförhållandet varar och tre år efter dess upphörande. Om arbetsförhållandet upphör på grund av att personen i fråga erhållit full invalidpension, kvarstår skyddet fem år efter det arbetsförhållandet upphörde. Grupplivförsäkringsskyddet upphör dock alltid då arbetstagaren avgår med ålderspension eller då han på grundvalen av ett nytt arbets- eller tjänsteförhållande omfattas av ett annat motsvarande system. För de anställda inom den offentliga sektorn gäller motsvarande bestämmelser.

Av grupplivförsäkringen utbetalas efter förmånslåtarens död till hans anhöriga en engångsersättning. Ersättningen består av en grundsumma som bestäms enligt förmånslåtarens ålder samt av eventuella barnförhöjningar och en olycksfallsförhöjning. Förmånstagare är i första hand förmånslåtarens make och barn under 18 år.

Grundsumman utbetalas alltid om förmånslåtaren efterlämnar sådana förmånstagare som nämns i försäkringsvillkoren. Barnförhöjningen betalas för varje barn som är förmånstagare. Om förmånslåtaren har dött genom ett

olycksfall, läggs till det sammanlagda beloppet av grundsumman och barnförhöjningarna en olycksfallsförhöjning som är 50 %.

År 1988 är grupplivförsäkringens grundsumma 54 700 mk, om förmånslåtaren vid sin död var 49 år eller yngre. Grundsumman sjunker stegvis så att den efter en person som är 60 år eller äldre är 11 100 mk. Barnförhöjningen är 22 160 mk år 1988. Via Arbetstagarnas grupplivförsäkringspool utbetalades år 1987 i ersättningar för grupplivförsäkringen sammanlagt 130,2 milj. mk. Statskontoret utbetalade samma år i ekonomiskt stöd 18,7 milj. mk och Kommunala pensionsanstalten 16,1 milj. mk.

Det grupplivförsäkringsskydd som ordnats via Arbetstagarnas grupplivförsäkringspool bekostas med de försäkringspremier som arbetsgivarna betalar. Försäkringspremien bestäms enligt grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer. Till grund för försäkringspremien läggs samma summa av arbetslönerna som då premien för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen bestäms. Inom den offentliga sektorn täcks kostnaderna för den förmån som motsvarar grupplivförsäkringen via budgeten.

Grupplivförsäkringsskyddet utvecklas årligen vid förhandlingarna mellan de centrala arbetsmarknadsparterna. I arbets- och tjänstekollektivavtalen för den offentliga sektorn följs i sak förhandlingsresultatet inom den privata sektorn. På grundvalen av förhandlingarna har grupplivförsäkringens förmåner utvecklats, och försäkringssummorna och det ekonomiska stödets belopp har höjts minst i motsvarighet till förändringen i löneindexet enligt lagen om pension för arbetstagare (395/61).

2. Föreslagna ändringar

De lantbruksföretagare som inte utanför sin gårdsbruksenhet arbetar i arbets- eller tjänsteförhållande har inget skydd som motsvarar arbetstagarnas grupplivförsäkring. Lantbruksföretagarna har inte i större utsträckning tagit frivilliga individuella livförsäkringar. Lantbruksföretagarnas intresseorganisationer har strävat att förbättra lantbruksföretagarnas livförsäkringsskydd genom att utveckla den frivilliga grupplivförsäkringen, men också dennas betydelse har blivit liten.

Behovet av en lagstadgad grupplivförsäkring för lantbruksföretagarna är uppenbart. Om en

företagare dör åsamkas hans anhöriga bl.a. en svårersätlig ekonomisk förlust. Grupplivförsäkringsskyddet behövs särskilt i unga odlarfamiljer, vilka i allmänhet har den största skuldbördan. Då lantbrukets skuldbörda under detta årtionde (1980—1986) har ökat från 10,5 miljarder mark till 22,4 miljarder mark, dvs. mer än fördubblats, har skuldsättningen räknat i mark ökat mest i de yngre åldersklasserna. Deras skuldbörda är dubbelt så stor som för personer över 45 år. Grupplivförsäkringens ersättningar har tyngdpunkten förlagd just till de yngre åldersklasserna. I Sverige har lantbruksföretagarna sedan 1970-talet ett skydd som motsvarar grupplivförsäkringen för arbetstagare, vilket bekostas av statens medel.

Med stöd av ovanstående föreslås att i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) tas in en ny 9 a §, i vilken stadgas om grupplivförsäkring för lantbruksföretagare. Grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare skall gälla de gårdsbrukssidkare, fiskare, renägare samt medlemmar i deras familjeföretag, som har tecknat den obligatoriska försäkringen för minimipensionsskydd om vilken stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare. Förmånstagarna, förutsättningarna för erhållande av försäkringsbeloppet, sammans storlek och utbetalningen av den bestäms enligt villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Villkoren fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, och de skall alltid följa gällande villkor för grupplivförsäkringen för arbetstagare. Grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare sköts av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Förmånstagarna efter en lantbruksföretagare kan ha rätt till ett försäkringsbelopp också på grundvalen av en grupplivförsäkring för arbetstagare eller något annat motsvarande ersättningssystem. För att försäkringsbeloppet inte skall utbetalas mer än en gång måste det finnas vederbörliga stadganden om samordning av ersättningarna. Det mest ändamålsenliga är, att ersättningarnas prioritet bestäms enligt samma principer som i de gällande villkoren för arbetstagarnas grupplivförsäkring.

Av ovanstående följer att det enligt en förslagen ny 9 b § är det arbets- eller tjänsteförhållande eller det system för lantbruksföretagarverksamhet under vilket dödsfallet inträffade eller som sist gällde före dödsfallet, som

ansvarar för ersättningen. Om personen i fråga då hörde till två eller flera ersättningssystem, är det systemet för den verksamhet som ger den högsta förvärvsinkomsten — lön eller på motsvarande sätt arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare — som bär ansvaret. Enligt nuvarande praxis beräknas förvärvsinkomsten för den sista månaden före dödsfallet eller, om verksamheten har varat kortare tid än en månad, för hela tiden i arbets- eller tjänsteförhållande. Om dessa frågor måste närmare bestämmelser tas in i villkoren för grupplivförsäkringen och i andra motsvarande stadganden.

I sin nuvarande form synes villkoren för arbetstagarnas grupplivförsäkring friktionsfritt kunna tillämpas också på lantbruksföretagarna. Det är dock möjligt att det senare uppstår svåra tolkningsfrågor eller att det i arbetstagarnas grupplivförsäkring tas in villkor som inte direkt kan tillämpas på lantbruksföretagarnas system. Med tanke på dylika fall föreslås i 9 a § lagen om pension för lantbruksföretagare bli stadgat att social- och hälsovårdsministeriet på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt kan fastställa försäkringsvillkor vilka för lantbruksföretagarnas del i någon mån avviker från villkoren för arbetstagarnas grupplivförsäkring.

Utgifterna för ersättningarna enligt lantbruksföretagarnas grupplivförsäkring skall enligt förslaget täckas dels med en försäkringspremie som uppbärs av de försäkrade och dels med en statsandel. Om försäkringspremien föreslås bli stadgat i en ny 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Av de försäkrade insamlas årligen i försäkringspremier två tredjedelar av de beräknade ersättningsutgifterna. Den årliga försäkringspremien blir densamma för alla, eftersom också grupplivförsäkringsförmånen är lika stor. Grunderna för premien fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Premien uppbärs som en del av lantbruksföretagarnas pensionsförsäkringspremie.

Statens andel av utgifterna för ersättningarna enligt lantbruksföretagarnas grupplivförsäkring blir enligt förslaget en tredjedel. Ett stadgande härom föreslås ingå i 13 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare. Statens andel beräknas motsvara de merkostnader för lantbruksföretagarnas grupplivförsäkring som föranleds av att åldersfördel-

ningen bland lantbruksföretagarna är förskjuten mot de äldre åldersklasserna. Statens andel av finansieringen av grupplivförsäkringsskyddet sköts enligt samma stadganden som gäller statens deltagande i kostnaderna för lantbruksföretagarnas pensionsförsäkring.

I de beslut av pensionsanstalten som gäller utbetalning av försäkringsbeloppet bör ändring kunna sökas på samma sätt som i fråga om pensionsanstaltens övriga beslut med stöd av samma lag. Ett stadgande härom föreslås ingå i 15 § 3 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

3. Ärendets beredning

Förslaget grundar sig på lantbruksin- komststoppörelsen för prissättningsåret 1988—89, i vilket det avtalas att det med verkan från den 1 januari 1989 skall införas en lagstadgad grupplivförsäkring för odlarbefolkningen i samband med pensionssystemet för lantbruksföretagare och att denna skall ha samma förmåner som personer i arbetsförhållande. Enligt avtalet ansvarar staten för en tredjedel och de försäkrade för två tredjedelar av kostnaderna.

4. Propositionens ekonomiska verkningar

Den lagstadgade grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare kommer från den 1 januari 1989 att omfatta ca 190 000 lantbruksföretagare. Det första året beräknas sammanlagt 500 dödsfall berättiga till ersättning. Ersättningsutgiften blir då 21,1 milj. mk, under förutsättning att ersättningssummorna höjs i samma proportion som i början av 1988. Av detta belopp kommer dock uppskattningsvis

1,7 milj. mk att ersättas via grupplivförsäkringen för arbetstagare genom att den försäkrade då han dog också stod i ett arbetsförhållande där förtjänsten var större än arbetsinkomsten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Sålunda beräknas nettoersättningsutgiften bli 19,4 milj. mk. Härav kommer uppskattningsvis 17,7 milj. mk att kunna utbetalas 1989.

Hur ersättningsutgiften utvecklas under senare år beror både på en eventuell höjning av ersättningssummorna och på utvecklingen i fråga om antalet försäkrade. Om trenden är densamma som hittills på 1980-talet, blir ersättningsutgiftens nettobelopp ca 25 milj. mk per år.

De administrativa kostnaderna för grupplivförsäkringen blir små, eftersom försäkringen enligt förslaget skall skötas i samband med lantbruksföretagarnas pensionsförsäkringssystem. De administrativa kostnaderna finansieras på samma sätt som de administrativa kostnaderna för pensionsförsäkringssystemet.

De årliga kostnaderna för staten, vilka motsvarar en tredjedel av premien för lantbruksföretagarnas grupplivförsäkring, beräknas till 5,9 milj. mk 1989. De försäkrades premieandel blir sammanlagt 11,8 milj. mk, eller 65 mk per försäkrad.

5. Ikraftträdande

Det föreslås att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1989. Rätt till försäkringsbeloppet föreligger enligt förslaget inte om lantbruksföretagaren har avlidit eller hans grundförsäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare har upphört innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 13 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 18 december 1981 (913/81), samt
fogas till lagen nya 9 a, 9 b och 10 a §§ samt till 15 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 15 mars 1974 och den 7 januari 1977 (219/74 och 20/77), ett nytt 3 mom. som följer:

9 a §

En lantbruksföretagare som i enlighet med stadgandena i 1 § har tecknat en försäkring som gäller minimipensionsskydd enligt denna lag ansluts också till grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Efter hans död har förmånstagarna rätt till ett försäkringsbelopp från grupplivförsäkringen i enlighet med denna lag. Förmånstagarna och övriga förutsättningar för att få ut försäkringsbeloppet samt dess storlek och utbetalning bestäms enligt villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Villkoren fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, och de skall alltid följa gällande villkor för grupplivförsäkringen för arbetstagare. Ministeriet kan dock, då det fastställer villkoren, avvika från villkoren för grupplivförsäkringen för arbetstagare, om avvikelsen är liten och beror på lantbruksföretagarverksamhetens speciella karaktär. Uppstår det oklarhet om vilken som är den ovan nämnda grupplivförsäkringen för arbetstagare, skall social- och hälsovårdsministeriet avgöra saken.

9 b §

Om lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har betalt försäkringsbeloppet enligt denna lag och det senare kommer fram att förmånstagaren har rätt till ett försäkringsbelopp från någon annan grupplivförsäkring, övergår förmånstagarens rätt till detta på lantbruksföreta-

garnas pensionsanstalt till den del som motsvarar ersättningen enligt denna lag.

10 a §

En lantbruksföretagare som avses ovan i 9 a § är skyldig att för grupplivförsäkringen betala en försäkringspremie enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Premien beräknas som en årlig fast premie så att det sammanlagda beloppet av premierna skall täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen. Om de premier som avses i denna paragraf gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om försäkringspremier i enlighet med 10 §.

13 §

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner enligt denna lag betalas av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel utgörs härvid av de till pensionsanstalten inbetalda försäkringspremierna, minskade med pensionsanstaltens skäligena förvaltningskostnader, och placeringarnas avkastning. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner, dock så att statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen blir en tredjedel. Som försäkringspremier betraktas inte sådana obetalda försäkringspremier som förts till utsökning eller bevakats i konkurs.

15 §

Ändring i pensionsanstaltens beslut om
tillämpningen av 9 a § och undanröjande av ett
sådant beslut får sökas i enlighet med 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.
Rätt till ett försäkringsbelopp från gruppliv-
försäkringen föreligger inte om lantbruksföre-
tagaren har dött eller om hans i 9 a § nämnda
försäkring för minimipensionsskydd har upp-
hört innan denna lag träder i kraft.

Helsingfors den 7 oktober 1988

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister

Lag

om ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69) 13 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 18 december 1981 (913/81), samt

fogas till lagen nya 9 a, 9 b och 10 a §§ samt till 15 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 15 mars 1974 och den 7 januari 1977 (219/74 och 20/77), ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

En lantbruksföretagare som i enlighet med stadgandena i 1 § har tecknat en försäkring som gäller minimipensionsskydd enligt denna lag ansluts också till grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Efter hans död har förmånstagarna rätt till ett försäkringsbelopp från grupplivförsäkringen i enlighet med denna lag. Förmånstagarna och övriga förutsättningar för att få ut försäkringsbeloppet samt dess storlek och utbetalning bestäms enligt villkoren för grupplivförsäkringen för lantbruksföretagare. Villkoren fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, och de skall alltid följa gällande villkor för grupplivförsäkringen för arbetstagare. Ministeriet kan dock, då det fastställer villkoren, avvika från villkoren för grupplivförsäkringen för arbetstagare, om avvikelsen är liten och beror på lantbruksföretagarverksamhetens speciella karaktär. Uppstår det oklarhet om vilken som är den ovan nämnda grupplivförsäkringen för arbetstagare skall social- och hälsovårdsministeriet avgöra saken.

9 b §

Om lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har betalt försäkringsbeloppet enligt denna lag och det senare kommer fram att förmånstagaren har rätt till ett försäkringsbelopp från någon annan grupplivförsäkring, övergår förmånstagarens rätt till detta på lantbruksföretagarnas pensionsanstalt till den del som motsvarar ersättningen enligt denna lag.

Gällande lydelse

13 §

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner i enlighet med denna lag betalas av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel utgörs härvid av de till pensionsanstalten inbetalda försäkringspremierna minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader och placeringarnas avkastning. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner. Som försäkringspremier betraktas inte sådana obetalda försäkringspremier som lämnats för indrivning i utsökningsväg eller bevakats i konkurs.

Föreslagen lydelse

10 a §

En lantbruksföretagare som avses ovan i 9 a § är skyldig att för grupplivförsäkringen betala en försäkringspremie enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förslag av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Premien beräknas som en årlig fast premie så att det sammanlagda beloppet av premierna skall täcka två tredjedelar av utgifterna för ersättningarna enligt grupplivförsäkringen. Om de premier som avses i denna paragraf gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om försäkringspremier i enlighet med 10 §.

13 §

Kostnaderna för pensioner och övriga förmåner enligt denna lag betalas av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och staten. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts andel utgörs härvid av de till pensionsanstalten inbetalda försäkringspremierna, minskade med pensionsanstaltens skäliga förvaltningskostnader, och placeringarnas avkastning. I övrigt svarar staten för kostnaderna för pensioner och övriga förmåner, dock så att statens andel av utgifterna för ersättningarna från grupplivförsäkringen blir en tredjedel. Som försäkringspremier betraktas inte sådana obetalda försäkringspremier som förts till utsökning eller bevakats i konkurs.

15 §

Ändring i pensionsanstaltens beslut om tillämpningen av 9 a § och undanröjande av ett sådant beslut får sökas i enlighet med 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Rätt till ett försäkringsbelopp från grupplivförsäkringen föreligger inte om lantbruksföretagaren har dött eller om hans i 9 a § nämnda försäkring för minimipensionsskydd har upphört innan denna lag träder i kraft.